

Det fremgår, at problemet i princippet ikke er, at der mangler fosfor i foderblandingerne i dag, men mere tilgængeligheden af den fosfor, der er naturligt forekommende i foderet.

Fordelingen af fosfor i landbruget

Den forventede fosforbalance for dansk landbrug 2003/2004 uden nye initiativer er vist i nedenstående tabel. I forhold til for et par år siden har iblanding af fytase og frivillig aftale om højere tilgængelighedsandel for mineralisk fosfor reduceret fodringen, hvilket

har givet sig udslag i et mindre forbrug af foderfosfat. Det skønnes, at reduktion har været på ca. 2.500 tons siden slutningen af 90'erne. Der er sandsynligvis yderligere reduktioner i vente som følge af den teknologiske udvikling mv., og de beregnede afgiftsvirkninger vil i det mindste ved overskuelige satser i vid udstrækning fremskynde en udvikling, der i alle tilfælde ville være sket. Det skal dog bemærkes, at der hersker stor usikkerhed om, hvor stor en virkning der har været og vil ske som følge af den øgede fokus og den teknologiske udvikling.

Tablet 1 Forventet fosforbalance for dansk landbrug 2003/2004.

	Tons	Tilførsel og fraførsel mark mv. Tons
1. Nedfald fra atmosfære		300
2. Handelsgødning	13.500	
3. Affald med gødningsværdi	5.900	
4. I alt gødning	19.400	19.400
5. Indkøbt foder	58.300	
- heraf foderfosfat	13.500	
6. Hjemmeavlet foder	17.100	
7. I alt foder	75.400	
8. Animalsk produktion	23.000	
9. Husdyrgødning	52.400	52.400
10. I alt tilførsel til mark		72.100
11. Avl på mark	42.000	42.050
12. Overskud		30.000

Landbrugets overskud af fosfor toppede i begyndelsen af 80'erne, hvor overskuddet var på godt 80.000 tons fosfor. Siden er overskuddet reduceret til i begyndelsen af 90'erne at være på ca. 50.000 og i 2001/2002 på ca. 32.700 tons (seneste opgørelse fra DJF). Det skønnes med en betydelig usikkerhed, at fosforoverskuddet udgør ca. 30.000 tons i dag (2003/2004). Af fosforoverskuddet bindes hovedparten i jordens fosforpulje.

Det skal bemærkes, at de skønnede mængder for anvendelsen af fosfor i landbruget for 2003/2004 er fremkommet ved fremskrivning af tidligere års totalbalancer (tal fra Danmarks JordbrugsForskning) samt forventninger til ændringer i adfærd, og de skønnede mængder for 2003/2004 således er omfattet af en betydelig usikkerhed. Særligt opgørelsen af den interne omsætning af fosfor er forbundet med stor usikkerhed.

Afgiftens størrelse og afgiftens udformning

Det foreslås, at der indføres en afgift på 4 kr./kg mineralisk fosfor, som anvendes i foder.

En afgift på 4 kr./kg vurderes at reducere anvendelsen af mineralisk fosfor på sigt med godt 50 pct. (fra

9.000 tons til ca. 4.000 tons i 2010). Ikke alle fodermidler indeholder mineralisk fosfor, og anvendelsen af mineralisk fosfor skønnes – uden afgift – at blive reduceret fra ca. 13.500 tons i 2003/2004 til ca. 9.000 tons i 2009/2010. Det skønnes, at ved en afgift på mere end 4 kr./kg mineralisk fosfor vil afgiften miste »sit bid« som følge af det begrænsede afgiftsgrundlag.

Det foreslås, at importører og producenter af foderfosfater skal registreres efter loven som oplagshavere. Dette medfører, at importører og producenter kan have mineralisk foderfosfat liggende på lager uden, at der er svaret afgift. Afgiften forfalder, når mineralisk fosfor iblandes fodermidler eller lign. eller udleveres til en ikke-registreret virksomhed eller forbruger. Der skal ligeledes svares afgift ved import af fodermidler og lignende, som indeholder mineralisk fosfor (dækningsafgiftspligtige varer). Det foreslås, at afgiften af dækningsafgiftspligtige varer opkræves af registrerede virksomheder, når disse er modtageren, og den udenlandske eksportør kan i andre tilfælde vælge registrering og indbetaling af afgiften. Ellers påhviler betalingspligten modtageren.